

Anti-pestprotocol

Opgesteld: 07-04-2025

Besproken: 17-04-2025

Vastgesteld: 17-04-2025

Geëvalueerd:

Handreiking Pestprotocol De Elout

Onze school wil een veilige omgeving voor leerlingen zijn. Daar hoort pesten niet bij. Wij doen er dan ook alles aan om pesten tegen te gaan, samen met ouder(s) en/of verzorger(s) en leerlingen. De school zorgt ervoor dat de directie en alle medewerkers voldoende informatie hebben over pesten en over de aanpak van pestgedrag. Als zij pestgedrag signaleren maken zij hier werk van.

In dit protocol staat wat wij als school doen om pesten te voorkomen, en hoe wij pesten aanpakken. We beschrijven de volgende onderwerpen:

- Onze kijk op pesten
- Wat is pesten?
- Signalen van pestgedrag
- Rollen bij pesten
- Pestgedrag voorkomen en aanpakken
- Stappenplan
- Omgangsregels op De Elout
- Adviezen aan ouder(s) en/of verzorger(s)

Onze kijk op pesten

De Elout is een veilige school, waar kinderen graag naartoe gaan. Wij werken samen aan een positieve sfeer, waarin leerlingen zich volop kunnen ontwikkelen en tot bloei kunnen komen. Vertrouwen in wat de leerling kan is daarbij de basis.

De uitgangspunten van dit pestprotocol zijn daarom:

- Leerkrachten in staat stellen pestgedrag te herkennen en te signaleren
- Een plan van aanpak bieden
- Het voorkomen van pestgedrag
- Het tijdig signaleren van pestgedrag
- Het bespreekbaar maken en aanpakken van pestgedrag
- Het bevorderen van samenwerking tussen ouder(s) en/of verzorger(s) en school om pestgedrag te voorkomen of om te buigen

Veiligheid en geborgenheid zijn essentiële voorwaarden om te kunnen leren en ontwikkelen. De school werkt daarom aan een veilige schoolomgeving. Daar hoort pestgedrag niet thuis. We willen pestgedrag voorkomen. Daarom bespreken we het onderwerp pesten met de kinderen en stellen samen met hen regels vast.

Leerkrachten moeten in staat zijn om pesten te signaleren (samen met de ouder(s) en/of verzorger(s)) en een duidelijk standpunt in te nemen.

Alleen als er sprake is van een goede samenwerking tussen ouder(s) en/of verzorger(s), medewerkers en leerlingen kunnen we pestgedrag succesvol bestrijden.

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als een leerling regelmatig psychisch en/of fysiek wordt bedreigd, geïsoleerd en geïntimideerd. Pesten is een vorm van geweld en erg bedreigend. Het slachtoffer kan hierdoor ernstige schade oplopen. Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het kunnen ook meerdere kinderen tegen één zijn. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt het pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. De pester heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, is onzeker en bang.

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn de kinderen min of meer aan elkaar gewaagd. Het gedrag heeft iets uitnodigends; de ander mag iets terug doen, in een onschuldige sfeer. Het gaat om een prikkelend spelletje dat door geen van beide partijen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Niet iedere keer is hetzelfde kind aan de beurt. Het is zelfs goed voor de ontwikkeling van kinderen om elkaar af en toe te plagen; ze leren daardoor om met conflicten om te gaan.

Signalen van pestgedrag op school

Het specifieke van pesten ligt in het bedreigende en systematische karakter ervan.

Voorbeelden, en tegelijk signalen, van pestgedrag zijn:

- Altijd een bijnaam geven, nooit bij de eigen naam noemen
- Roddels verspreiden, iemand een slechte naam bezorgen
- Een klasgenoot altijd ergens de schuld van geven
- Opmerkingen maken over iemands kleding
- Een ander kind achterna blijven lopen of buiten de school opwachten
- Een ander kind fysiek pijn doen
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren
- Spullen afpakken; dwingen om bezittingen af te geven
- Een kind dwingen om bepaalde dingen te doen, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen
- Dreigen ("als je dat doorvertelt zal ik je krijgen")
- Belachelijk maken, uitlechten bij een verkeerd antwoord in de klas
- Mag niet meedoen bij spelletjes of wordt als laatste gekozen
- Schoolprestaties gaan achteruit
- Vermijdt de speelplaats of blijft dicht bij de leraar tijdens pauzes
- Ziet er ongelukkig, gestrest, depressief uit
- Klaagt over buikpijn, hoofdpijn

Specifieke manieren van 'cyberpesten':

- E-mails versturen onder een valse naam
- Versturen van enge filmpjes of foto's
- Nare berichten versturen via social media
- Opnames maken met de webcam

Rollen bij pesten

We onderscheiden vier rollen bij pesten:

Pester

Pesters lijken populair te zijn, maar ze dwingen hun populariteit af door te laten zien hoe sterk ze zijn of wat ze allemaal kunnen. Ze hebben feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn. Het komt regelmatig voor dat een pester een kind is dat zelf slachtoffer is of was in een andere situatie. Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier. Ze doen het met woorden, geniepige opmerkingen of door andere kinderen buiten te sluiten. Fysiek geweld komt bij meisjes minder voor dan bij jongens. Pesters hebben op termijn vaak last van hun pestgedrag. Door verkeerde en beperkte sociale vaardigheden hebben ze moeite om vriendschappen op te bouwen die niet zijn ingericht op basis van machtsverhoudingen.

Gepest kind

Kinderen die gepest worden hebben meestal een beperkte weerbaarheid. Het lukt hen niet om daadwerkelijk actie te ondernemen tegen hun kwelgeesten, en dat pikken de pestkoppen feilloos op. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep en ze durven weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Ze voelen zich eenzaam en hebben in hun omgeving geen vriendjes of vriendinnetjes op wie zij terug kunnen vallen.

Meelopers

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij het pesten in een actieve rol. Maar sommigen doen incidenteel wel mee. Dit zijn de 'meelopers'. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de angst om zelf slachtoffer te worden. Het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken dat ze mee kunnen liften op de populariteit van de pester. Vooral meisjes doen vaak mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden.

De rest van de kinderen

Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt, en anderen die het simpelweg niet willen weten en het negeren.

Preventie op school: Kwink

Op De Elout werken we met de methode Kwink voor sociaal-emotioneel leren (SEL). Tweemaal per week besteedt de groep hier aandacht aan, maar ook buiten deze lessen komen situaties voor waarin er teruggegrepen wordt naar het geleerde van Kwink.

Kwink:

- Voorkomt verstorend gedrag en pesten
- Kent een groepsbrede, preventieve aanpak
- Zorgt voor een sociaal veilige groep
- Verhoogt de leeropbrengsten
- Werkt met vijf bewezen gedragscompetenties

Ook doet De Elout jaarlijks mee aan 'De Week Tegen Pesten'.

Op school is er ook een vertrouwenspersoon (Marion de Vroedt) aanwezig en een gedragspecialist/anti-pest coördinator (Mark de Jong), waarbij het kind, ouder(s) en/of verzorger(s) terecht kan voor een vertrouwelijk gesprek.

Algemene regels

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt gezien als klikken. Als een kind gepest wordt of als kinderen onderling ruzie hebben en er zelf niet uitkomen, mogen zij hulp vragen aan de leerkracht.

Een tweede stelregel is dat alle kinderen de verantwoordelijkheid hebben om pestgedrag aan te kaarten bij de leerkracht. De leerlingen zijn immers samen verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Als derde hebben we de regel dat de school en ouder(s) en/of verzorger(s) samen werken aan het probleem, maar binnen hun eigen grenzen. Het is dus niet de bedoeling dat ouder(s) en/of verzorger(s) naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen.

Adviezen aan ouder(s) en/of verzorger(s)

We hebben een aantal adviezen op een rij gezet voor ouder(s) en/of verzorger(s). Wat kunt u doen om mee te helpen pestgedrag te voorkomen of te stoppen?

Ouder(s) en/of verzorger(s) van gepeste kinderen

Het is belangrijk om de communicatie met uw kind open te houden en in gesprek te blijven met elkaar. Als er sprake is van pesten op school, bespreek dit dan met de leerkracht. Wij horen het ook graag als uw zoon of dochter op straat of ergens anders gepest wordt. Kinderen die gepest worden hebben behoefte aan steun. Dat kan zijn in de vorm van positieve stimulering, een complimentje of een schouderklop bijvoorbeeld. Hierdoor vergroot het zelfrespect.

Ouder(s) en/of verzorger(s) van pesters

Ook hier geldt dat een open communicatie belangrijk is. Probeer bijvoorbeeld in gesprek met uw kind te achterhalen wat zijn of haar drijfveren zijn. En maak het kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Misschien kan het helpen om wat extra aandacht aan uw kind te besteden en tijd voor hem of haar te nemen. Benoem positieve dingen in het gedrag van uw kind. Maak ook duidelijk dat u het eens bent met de beslissingen van de school rond het pestgedrag.

Signalen van pestgedrag thuis

Voorbeelden, en tegelijk signalen, van pestgedrag zijn:

- Komt thuis met kapotte spullen of kleren
- Heeft blauwe plekken of schrammen
- Neemt geen klasgenootjes mee en is bang om naar school te gaan
- Kiest een onlogische route van en naar school
- Slaapt onrustig en heeft nare dromen
- Vraagt en/of steelt geld van familie
- Wordt niet uitgenodigd voor feestjes
- Overspannen en gestrest op zondagavond of aan het eind van een vakantie

Stappenplan bij pesten op CBS De Elout:

Stap 1: Eerste stap bij pestgedrag

- De leerkracht gaat in gesprek met de pester(s) en informeert de ouder(s) en/of verzorger(s) van zowel het gepeste kind als de pester telefonisch.
- De leerkracht bespreekt het pestgedrag binnen de groep, waarbij het belang van een veilige en respectvolle omgeving wordt benadrukt.
- De leerkracht maakt afspraken met de betrokken leerlingen en deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd.
- De leerkracht maakt een vervolgspraak met de ouder(s) en/of verzorger(s).
- De leerkracht maakt een notitie aan in ParnasSys en noteert hierin de situatie en de gemaakte afspraken.
- De leerkracht informeert de intern begeleider en de directie.

Stap 2: Bij herhaling van het pestgedrag

- Als het pestgedrag blijft voortduren worden de ouder(s) en/of verzorger(s) van de pester(s) telefonisch uitgenodigd voor een gesprek op school. Pester, diens ouder(s) en/of verzorger(s) en de leerkracht zijn hierbij aanwezig.
- Afspraken met de pester worden uitdrukkelijk besproken en vastgelegd, ook de gevolgen als de pester niet stopt (zie stap 3).
- De leerkracht noteert de afspraken en de inhoud van het gesprek in ParnasSys.

- Er wordt een plan van aanpak opgesteld, dat gericht is op de hele klas, de betreffende leerling of een groepje leerlingen.
- Als het gedrag niet verbeterd, kunnen we bij een volgende overtreding doorverwijzen naar schoolmaatschappelijk werk, kindtherapie of laten we de pester deelnemen aan een sociale-vaardigheidstraining.
- Het schoolteam wordt door de leerkracht op de hoogte gebracht.

Stap 3: Als het pesten niet stopt

Als het pesten doorgaat, werken de leerkracht en de directie samen om een plan van aanpak op te stellen en de vervolgstappen te bepalen.

- Er vindt opnieuw een gesprek plaats met de pester, diens ouder(s) en/of verzorger(s), de leerkracht en de directie.
- Mogelijk verwijzen we door naar schoolmaatschappelijk werk, kindtherapie of een sociale-vaardigheidstraining voor de pester.
- De directie kan bijzondere maatregelen nemen, zoals het isoleren van de pester of een tijdelijke schorsing.
- De leerkracht noteert de uitkomsten van het gesprek in ParnasSys.

Overig:

- Na elke stap volgt er een telefonische terugkoppeling naar de ouder(s) en/of verzorger(s) van de betrokken leerlingen.
- Bij strafbare feiten zal de directie de politie inschakelen.
- Afhankelijk van de ernst van de situatie, vindt er wekelijks, tweewekelijks of maandelijks een nagesprek plaats. Dit helpt opstapeling van problemen te voorkomen.